

Presentació

L'edició d'aquesta novel·la s'ha realitzat gràcies a la col·laboració entre l'Institut d'Estudis Catalans i la Universitat Autònoma de Barcelona. Com és sabut, la UAB conserva el fons documental de Pere Calders, que conté material divers de l'escriptor (originals, correspondència, papers dispersos, etc.) i també del seu pare, Vicenç Caldés i Arús. Magda Alemany n'havia fet, gràcies a un ajut de la Institució de les Lletres Catalanes, una primera catalogació. Ara, però, en incorporar-lo a la Biblioteca d'Humanitats de la UAB, se n'ha fet la catalogació definitiva i s'ha iniciat el procés per integrar-lo en una àmplia base de dades que permeti consultar-lo, en la mesura del possible, de forma digitalitzada a través de la xarxa. Per a fer possible aquests objectius, hem disposat d'un ajut a la recerca de la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans per al període 2005-2007, «El Fons Pere Calders. Estudi i edició. Construcció d'una base de dades». Gràcies, doncs, a l'IEC, hem pogut localitzar i digitalitzar l'obra dispersa en diaris i revistes, sistematitzar-la i integrar-la a la base de dades. Construir, a més, una pàgina web dedicada a l'escriptor, que és, en realitat, una àmplia exposició permanent de la seva obra. I, òbviament, portar a terme l'edició de les obres del Fons

Pere Calders que mereixien ser editades, entre elles i de manera especial, les novel·les inèdites i inacabades.

Calders, en efecte, va deixar quatre novel·les inacabades: *L'amor de Joan*, una novel·leta curta d'aprenentatge; *La ciutat cansada*, abandonada en un estadi ja molt avançat de redacció; i dues altres obres: *La marxa cap al mar*, escrita en els primers seixanta, abans del retorn a Catalunya; i *Sense anar tan lluny*, escrita poc després de tornar de l'exili. Llevat de la primera, que és una peça que tot just si insinua el gran escriptor que havia de ser Calders anys més tard, les altres tres són producte d'un escriptor ja madur, amb una ben definida visió del món. El fet que no fossin completades i, per tant, no arribessin a veure la llum, no treuen gens ni mica la qualitat dels textos. Cal llegir-los, és clar, sabent que són papers de treball, obres en procés de construcció que, a més, per les raons que sigui, eren lluny encara de ser donades per bones. Calders, però, no havia destruït els originals i, per a nosaltres, són documents de primer ordre per conèixer l'escriptor i descobrir el seu procés d'escriptura. Però no només això: darrere el document s'hi deixa entreveure el monument literari. Encara en construcció, però monument al capdavant. Són papers que es llegeixen amb gust, equiparables a algunes de les seves millors obres. Quan hom es troba, de sobte, que la novel·la queda estroncada, no pot sinó lamentar que Calders n'hagués abandonat la redacció. I aquest punt de decepció, que espero que el lector experimenti com l'hem experimentat els qui hem llegit aquests textos, no és sinó una demostració de l'interès que tenen aquests materials.

L'edició que presentem de *La marxa cap al mar* ha estat preparada per Carlos Guzmán Moncada, mexicà, que ha estudiat a fons la imatge de Mèxic en la literatura catalana de l'exili. Guzmán Moncada va completar els seus estudis a la Universitat Autònoma de Barcelona i, el 2007, hi va llegir la tesi doctoral sobre *Una cartografia imaginària: Mèxic i la narrativa catalana de l'exili*. Per tant, coneix com ningú el marc social i cultural que serveix de pretext a

l'obra i la seva aportació ens ajuda a entendre no només la relació de Calders amb Mèxic sinó també, de manera especial, els mecanismes de construcció literària d'un autor que, lluny de la voluntat documental, té una gran capacitat per penetrar, amb enginy, en el comportament dels homes.

JORDI CASTELLANOS

Catedràtic de Filologia Catalana de la UAB.
Membre de l'Institut d'Estudis Catalans i director
del projecte «El Fons Pere Calders. Estudi i edició.
Construcció d'una base de dades»